

Museum Hoeksche Waard Jaarverslag 2020

INHOUD

VOORWOORD	3
SUBSIDIENTEN EN BEGUNSTIGERS	
SAMENVATTING	4
Pre-corona	
Intelligente lockdown	
Openstelling onder coronaprotocol	
Harde lockdown	
BEZOEKERS	5
Activiteiten afgelast	
Museumbezoek	
Cultureel Documentatiecentrum	
Website	
COLLECTIE	6
Aanwinsten	
Registratie	
Digitalisering	
Verhuizing	
PRESENTATIE, EDUCATIE EN PUBLIEKSACTIVITEITEN	7
Vaste presentatie	
Wisseltentoonstellingen	
Educatie	
Publieksactiviteiten	
MARKETING, COMMUNICATIE EN COMMERCIELE ACTIVITEITEN	9
Maandelijkse columns	
Social media	
Advertenties	
Lezingen	
Museumwinkel	
Horeca	
Fotobestellingen	
SAMENWERKING	10
Dok-C	
SAHW	
Bibliotheek	
De Drie Waarden	
ORGANISATIE	11
Bestuur	
Directie	
Adviescommissies	
Vrijwilligers	
Stage	
GEBOUWEN	13
'T Hof van Assendelft	
Herenboerderij Oost-Leeuwenstein	
Opslag collectie	
Nieuw museumdepot	
Groot onderhoud	
COLOFON	15

VOORWOORD

Wat begon als een bruisend jaar met veel geplande activiteiten eindigde helaas in een lockdown. Het jaar 2020 ging de geschiedenis in als het jaar van de pandemie. De uitbraak van het coronavirus (COVID-19) beheerste snel het persoonlijke, economische en culturele leven. Nieuwe termen als kuchscherp en lockdown werden snel gemeengoed.

Dit jaar zou het feestelijke themajaar '75 jaar vrijheid' worden, het jaar waarin wij het einde van de Tweede Wereldoorlog en onze herwonnen vrijheid zouden vieren. In plaats daarvan kwamen mondkapjes en lockdowns. De tegenstelling tussen vrijheid aan de ene kant en overheidsregels en coronaprotocollen aan de andere zijde kon niet groter zijn.

Veel geplande festiviteiten werden noodgedwongen afgelast. Het museum ontvangt altijd veel bezoekers tijdens Toer langs de Boer, de Nationale Museumweek, Tweede Paasdag en Tweede Kersstdag. Gesloten museumdeuren waren onvermijdelijk, maar desastreus voor de bezoekersaantallen.

Ondanks de beperkingen konden we contacten leggen op het persoonlijk vlak en werkten we aan de culturele samenwerking binnen de Hoeksche Waard. Bijeenkomsten en vergaderingen vonden digitaal plaats. Aanvankelijk hadden enkele vrijwilligers het moeilijk met het coronaprotocol. Toch hielden we met z'n allen het moreel hoog. Onze hoop is nu gevestigd op 2021.

Vanwege de strenge corona protocollen en lockdowns kwam de realisatie van de missie van het museum sterk onder druk te staan. De missie van het museum luidt:

Het Museum Hoeksche Waard (MHW) is er voor het behouden, ontsluiten en presenteren van de cultuur- en streekhistorie van de Hoeksche Waard, toegankelijk voor een breed publiek en gericht op de bewoners van de Hoeksche Waard. (Bron: Beleidsplan Museum Hoeksche Waard 2019-2022).

SUBSIDIENTEN EN BEGUNSTIGERS

Het museum ontving in 2020 subsidie voor de bedrijfsvoering van het museum, de bouw van het depot en de uitvoering van lesbrieven op basis van de Canon Hoeksche Waard. Het betreft de volgende subsidienten en begunstigers:

- Gemeente Hoeksche Waard
- Prins Bernhard Cultuurfonds / A. en M. Verhoeven Fonds
- Provincie Zuid-Holland
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Stichting Bonaventura
- Stichting Kinderopvang Hoeksche Waard-Oost
- Stichting Vriendenkring Museum Hoeksche Waard

SAMENVATTING

Konden we in vorige jaren de duur van wisseltentoonstellingen en andere projecten gebruiken om het kalenderjaar te structureren, dit jaar waren de lockdowns bepalend. Het jaar viel uiteen in vier perioden.

1. Pre-corona, tot 14 maart
2. Intelligente lockdown, 14 maart tot 3 juni
3. Openstelling onder coronaprotocol, 3 juni tot 15 december
4. Harde lockdown, vanaf 15 december

Pre-corona

Vanaf 1 januari was in de boerderij de wisseltentoonstelling *De draad kwijt* te zien. Vanaf 19 februari was in 't Hof een bescheiden presentatie te zien met als thema *75 jaar vrijheid*. In het teken van *75 jaar vrijheid* vulden we de presentatie van *De draad kwijt* aan met kleding en uniformen uit de periode 1940-1945 en herdenkingstextiel. De doopjurk, gemaakt van twee krullenmutsen van een van de oma's van de baby, maakte indruk.

Intelligente lockdown maart 2020

Op vrijdag 13 maart kwam de boodschap dat het museum de volgende dag gesloten zou blijven. Noodgedwongen volgde de vestiging van de Bibliotheek Hoeksche Waard voor Heinoord in de boerderij. De eerste lockdown – de intelligente lockdown – was een feit. Deze sluitingsperiode duurde tot 3 juni, bijna drie maanden. In deze periode vielen de herdenking op 4 en 5 mei, Toer langs de Boer, Pasen en de Nationale museumweek. De herdenking rond het monument Moeder en de publicatie van het boekje *Moeder* werden uitgesteld.

Openstelling onder coronaprotocol

Gelukkig konden de Open Monumentendagen wel plaatsvinden, op gepaste schaal en met een streng coronaprotocol. Dit protocol bepaalde het maximum aantal personen dat zich binnen een gegeven uur in het museum aanwezig mochten zijn, dat het bezoek zich vooraf digitaal moest inschrijven voor een bepaald tijdslot, het implementeren van eenrichtingsverkeer en uiteindelijk werd zelfs het dragen van een mondkapje verplicht gesteld.

Op zaterdag 25 september ging de wisseltentoonstelling *Speel-Goed* open voor publiek. Het antieke en moderne speelgoed was een mooi decor voor de opening van de Kinderboekenweek op 30 september. Dit was een samenwerking met de Bibliotheek HW. De Nationale Archeologiedagen in oktober werden verplaatst naar 18, 19 en 20 juni 2021.

't Hof van Assendelft bleef tijdens de openstelling gesloten voor museumbezoek vanwege het strenge coronaprotocol en een tekort aan baliemedewerkers. Wel werd een eenrichtingsroute uitgezet. 't Hof is hiermee gereed om weer in 2021 voor het publiek open te gaan.

Harde lockdown december 2020

Op dinsdag 15 december volgde de tweede lockdown, de harde lockdown. Deze periode duurde tot in het jaar 2021. Dit betekende ook geen openstelling op Tweede Kerstdag. De tentoonstelling *Speel-Goed* is niet afgebroken, met het oog op een mogelijke opening in 2021. Ook vonden voorbereidingen plaats voor de wisseltentoonstellingen, ingepland in de tweede helft van 2021.

BEZOEKERS

Het bezoekersaantal van het museum is opgebouwd uit bezoekers van evenementen, losse museumbezoekers (betalend en met passen of kaarten), bezoekers van het Cultureel Documentatiecentrum en verhuringen. De bezoekers van de bibliotheek in de boerderij en het zomerhuis zijn niet meegerekend. Zij bezochten niet het museum. De digitale bezoekers van de website zijn apart genoteerd.

Activiteiten afgelast

Als gevolg van de coronaregels werden veel activiteiten afgelast. Er was geen kerstborrel voor de vrijwilligers. Ook waren er geen officiële openingen van de wisseltentoonstellingen. Huwelijksvoltrekkingen en fotoshoots werden verplaatst en uiteindelijk afgezegd. Het was stil in het museum zonder kinderfeestjes. Er was ook geen openstelling op Tweede Paasdag en Tweede Kerstdag, geen Toer langs de boer en geen Nationaal Museumweekend. De activiteiten rond 4 en 5 mei werden uitgesteld en uiteindelijk afgelast. En de Nationale Archeologiedagen werden definitief verplaatst naar 2021.

Museumbezoek

Omdat het museum maandenlang was gesloten, was het niet mogelijk de beoogde 8.000 bezoekers te mogen verwelkomen. Hierdoor liep het museum veel inkomsten mis. In 2020 ontving het museum 3.300 bezoekers, jong en oud. Onder de betalende bezoekers waren de houders van de Museumkaart en de Rotterdampas goed vertegenwoordigd. De lezingen droegen bij aan dit aantal. Het museum deed ook mee met de landelijke Open Monumentendagen en de opening van de Kinderboekenweek.

Cultureel Documentatiecentrum

Het Cultureel Documentatiecentrum was voor het publiek geopend op de woensdagochtend en de zaterdag de gehele dag. Gemiddeld trekt het documentatiecentrum drie bezoekers per dag, of 24 bezoekers per maand. Dit zijn 288 bezoekers per jaar. Omdat het centrum slechts acht maanden open was bleef de teller steken op 192.

Website

De gesloten museumdeuren weerhielden de mensen niet de website van het museum te bezoeken. De website mocht zich verheugen over 22.606 bezoekers. Dit is gemiddeld 1883 per maand. Deze bezoekers zochten op meerdere plaatsen op de website, want zij waren verantwoordelijk voor 472.237 vertoningen.

Tijdens de eerste lockdown gebruikten we de website ook om de potentiële museumbezoekers iets extra's te bieden. Wij plaatsten interessante filmpjes met oude beelden en een speurtocht op de website.

Daarnaast werkten we aan nieuwe website. De nieuwe website krijgt een moderne uitstraling en zal vooral gebruiksvriendelijk zijn. Daarnaast zal het mogelijk zijn voor het museum in de toekomst een eigen museum webshop te kunnen openen.

COLLECTIE

Museum Hoeksche Waard is afhankelijk van schenkingen. In principe worden geen collectie stukken aangekocht. Wanneer de voorwerpen zijn geaccepteerd als schenking worden zij gefotografeerd of gescand, en geregistreerd. Tijdens de lockdowns lagen de registratie- en scanwerkzaamheden stil. De overheid deed een beroep op de Nederlandse bevolking en instellingen om thuis te werken en voor deze werkzaamheden is werken in het museum noodzakelijk.

Aanwinsten

In de loop van 2020 kreeg het museum verschillende voorwerpen aangeboden. Omdat het museum over een grote collectie beschikt, wordt een strikt protocol gehanteerd. Er worden uitsluitend voorwerpen, boeken en documenten geaccepteerd wanneer zij uit de Hoeksche Waard komen, zijn gebruikt door mensen uit de Hoeksche Waard of representatief zijn voor het leven in de Hoeksche Waard. In het afgelopen jaar omvatte de schenkingen zaken als boeken, textiel, huisraad, speelgoed en gereedschap.

Registratie

Alle voorwerpen, inclusief de nieuwe schenkingen, worden geregistreerd en ontsloten in het museale registratiesysteem Adlib Museum. De collectiestukken krijgen een uniek registratienummer, een titel, een algemene beschrijving, een datering en een registratiefoto. Daarnaast zijn er velden om de categorie, de maten en de materialen te benoemen. Van groot belang is de vermelding van de standplaats. Voor de registratie van de collectie zijn vrijwilligers opgeleid.

Digitaliseren

De collectie van het museum omvat een grote collectie foto's, negatieven en landkaarten, uit de hele Hoeksche Waard. Vrijwilligers van het museum zijn belast met het digitaliseren en beschrijven van deze deelverzamelingen. In deze verzamelingen bevinden zich unieke exemplaren. De vrijwilligers plaatsen de scans in de Beeldbank van het museum. Van deze scans zijn tegen betaling afdrukken te bestellen.

Verhuizing

Achter de schermen maakten de directie en de vrijwilligers een begin aan de voorbereidingen van de verhuizing van de collectie van de buitendepots naar het nieuwe museumdepot, gelegen tussen 't Hof en de Herenboerderij Oost-Leeuwenstein. Met deze verhuizing zijn naast de grote collectiestukken 1.000 verhuisdozen gemoeid. Een gedegen voorbereiding is noodzakelijk voor het aanpassen van de standplaatsregistratie. Er zijn vrijwilligers aangesteld die verantwoordelijk zijn voor deze verantwoordelijke taak.

PRESENTATIE, EDUCATIE EN PUBLIEKSACTIVITEITEN

De collectie van het museum wordt onder de aandacht gebracht van het publiek door middel van de vaste presentatie en wisseltentoonstellingen. De afdeling educatie en de publieksactiviteiten spelen hierbij een belangrijke rol.

Vaste presentatie

Directie en vrijwilligers werkten aan de voorbereidingen voor een aanpassing van de vaste presentatie in zowel 't Hof van Assendelft als de Herenboerderij Oost-Leeuwenstein. De korte film over het bijzondere antieke behang in de salon is gereed in concept. Het nog bestaande Franse bedrijf Zuber & Cie. heeft schriftelijk toestemming gegeven voor het vertonen van hun filmbeelden. Bij de herinrichtingen van de salon in 't Hof vanaf 2021 zal dit filmpje worden vertoond. De diverse vertrekken in 't Hof waren nodig toe aan een grote schoonmaakbeurt. De vrijwilligers maakten de verschillende ruimten schoon.

Wisseltentoonstellingen

Het museum organiseerde in 2020 drie wisseltentoonstellingen. De vierde presentatie – gepland in de zomermaanden – werd vanwege corona afgelast.

De draad kwijt

De textielpresentatie *De draad kwijt* was te bezichtigen tot en met 13 september, het weekend van de Open Monumentendagen. In deze presentatie stonden merklappen, stoplappen, maaslappen, miniaturen uit naailessen en lokale klederdracht. In het gedeelte van de klederdracht lag de nadruk op de verschillen tussen de kleding van de armen en de rijken. Daarnaast werd getoond wat bijzonder was in de lokale rouwkleding. De collectie van het museum omvat speciale rouwmutsen en rouwjuwelen. Vanaf de loopbrug waren enkele bijzondere vlaggen en vaandels uit de museumcollectie te zien. Hiervoor waren speciale vitrines in eigen beheer vervaardigd.

75 jaar vrijheid

Ter ere van de herdenking *75 jaar vrijheid* organiseerde het museum van 19 februari tot en met 31 mei een kleine tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog en de bevrijding. In deze presentatie werd onder meer ingegaan op de rol van de joodse bevolking in de Hoeksche Waard. De houten boom met alle namen van de mensen die in de Hoeksche Waard in de oorlog zijn omgekomen is een indrukwekkend collectiestuk.

De draad kwijt werd aangevuld met bijzonder herdenkingstextiel en kleding uit de oorlog. Hieronder waren originele feestrokken, uit eigen collectie en in bruikleen. Ook waren er feestrokken uit 2020 te zien. Deze waren gemaakt door de vrijwilligers van het museum en uitgeleend voor de duur van de tentoonstelling. Vanwege de corona lockdown bleef de oorlogspresentatie staan tot en met 13 september. De sluiting van 't Hof deed de directie besluiten de voorwerpen in de presentatie in 't Hof over te brengen naar de boerderij.

Rijglijven in de HW

De collectie en het archief van het museum bracht interessante feiten aan het licht inzake de vrouwen in de Hoeksche Waard en hun korsetterie. Toch moest de bijzondere presentatie van rijglijven, korsetten en bh's, gepland gedurende de zomermaanden, worden afgelast.

Speel-Goed

De museumcollectie herbergt een interessante verzameling antiek en oud speelgoed uit de periode 1850-1960. Deze collectie werd in het verleden ook al gepresenteerd. Dit maal ging de tentoonstelling in op het genderverhaal bij kinderen en speelgoed, en was te zien hoe bepaald speelgoed soms voor meisjes was en soms voor jongens. Maar dat kon ook veranderen. Het speelgoed werd gepresenteerd in vijf thema's: poppen, koken, bouwen, vervoer en spellen.

Vanwege het coronaprotocol was de opening van de tentoonstelling *Speel-Goed* digitaal. Op vrijdagmiddag 25 september ging een filmpje met Lola Nouwens – een van de twee LEGO masters 2020 – viraal. Lola sprak de kijkers toe en vertelde wat zij met lego had. Zaterdag 26 september was de tentoonstelling open voor het publiek. De bezoekers konden naast het filmpje van Lola ook korte interviews bekijken van enkele bruikleengevers, jong en oud.

Educatie

De werkgroep educatie heeft het educatieve lesmateriaal aangepast. In het museum waren verschillende speurtochten voorhanden, in twee leeftijdsgroepen. Bij nieuwe wisseltentoonstellingen pasten de medewerkers educatie de nieuwe informatie aan in de speurtochten, opdat zij actueel bleven.

De werkgroep educatie hield dit jaar vooral rondleidingen voor kinderen uit het basisonderwijs. Twintig groepen bezochten het museum in een korte tijd. Dit waren 540 kinderen en 106 volwassenen, totaal 646 bezoekers. Deze groepen kwamen naar aanleiding van de Kinderboekenweek en de *Speel-Goed* tentoonstelling.

Nieuw dit jaar waren de museumlessen die werkgroep educatie verzorgde op de basisscholen. Dit was eveneens een groot succes. Een van de werkgroepleden bezocht de scholen, gekleed als eenvoudige boerin, en vertelde hoe het dagelijks leven er 120 jaar geleden uitzag. Bijvoorbeeld hoe de was werd gedaan. Zes kleuterklassen werden bezocht, in totaal 160 kinderen. Deze activiteiten vonden plaats tussen de twee lockdowns.

Canon Hoeksche Waard

In de periode 2018-2019 organiseerde het museum de tentoonstelling *4000 jaar Hoeksche Waard*. In deze unieke presentatie werden de 50 vensters van de Canon Hoeksche Waard verbeeld. Tijdens deze tentoonstelling werd begonnen met het samenstellen van een boek, gebaseerd op de Canon HW. Dit jaar werkten de auteurs en redactie aan de publicatie. Eind 2021 zal dit boek van de pers rollen.

In 2020 was ook de financiering rond om in de komende jaren op basis van de canon lesbrieven voor het basis onderwijs in de Hoeksche Waard samen te stellen. Deze lesbrieven zullen via de website van de landelijke canon en die van het museum gratis beschikbaar zijn voor het basisonderwijs. Hiermee hopen we het doel te bereiken dat het basisonderwijs in de Hoeksche Waard naast de Nederlandse geschiedenis ook aandacht besteed aan de lokale geschiedenis.

Publieksactiviteiten

Gelukkig konden twee publiekstrekkingen wel plaatsvinden, zei het met een streng corona-protocol. Het betrof de opening van de Kinderboekenweek en de Open Monumentendagen.

Opening Kinderboekenweek

Op woensdag 30 september vond in de Herenboerderij Oost-Leeuwenstein de opening van de Kinderboekenweek plaats. Dit was een goed voorbeeld van de samenwerking tussen de Bibliotheek HW en het museum. Het thema was zeer gepast: Geschiedenis. De volwassenen en kinderen moesten zich vooraf inschrijven. Er was veel te doen en de pret was groot. De kinderen konden zich buiten vermaken bij een goochelaar en met oudhollandse kinderspelen en een speurtocht in het museum. Er was zelfs een poppendokter. Op deze dag ontvingen het museum en de bibliotheek 68 bezoekers. Dit waren kinderen met hun volwassen begeleiders.

Tijdens de schoolvakantie bood het museum ook kinderactiviteiten aan. Deze bestonden eveneens uit oudhollandse kinderspelen buiten en een speurtocht in de boerderij.

Open Monumentendagen

De Open Monumentendagen waren het lichtpuntje in het coronajaar. Voor deze dagen op 12 en 13 september was een extra streng protocol opgesteld. Dit werd door de gemeente gecontroleerd. Het museum kreeg officieel toestemming voor deze activiteit. Het thema van de Open Monumentendagen was 'Leermonument'.

Omdat er te weinig vrijwilligers waren om de baliediensten te verrichten bleef 't Hof gesloten. Het museum heeft veel oudere vrijwilligers en een deel daarvan durfde tijdens de corona niet naar het museum te komen. Wel verzorgden de medewerkers van het museum elk uur voor maximaal 6 personen een bezoek aan 't Hof van Assendelft. De bezoekers reageerden hier enthousiast op. De medewerkers van het museum waren goed te herkennen, omdat ze gekleed waren in oude kostuums. Hierdoor kregen de bezoekers een idee hoe zo'n 120 jaar geleden het straatbeeld eruit zag.

Bij de boerderij waren oudhollandse kinderspelen. Kinderen konden meedoen aan steltlopen, hoefijzer gooien en boogschieten.

MARKETING, COMMUNICATIE EN COMMERCIËLE ACTIVITEITEN

De commerciële activiteiten van het museum omvatten columns, advertenties, lezingen, de museumwinkel, de horeca en fotobestellingen. Met deze activiteiten en service hoopt het museum inkomsten te genereren.

Maandelijks columns

Medewerkers van het museum schrijven maandelijks een vaste column in de lokale huis-aan-huis krant *Het Kompas*. Aanvankelijk waren de columns een kwart bladzijde, aan het einde van het jaar weer een halve bladzijde.

Social Media

Medewerkers van het museum beheren een facebook en instagram account. Zij posten regelmatig korte berichten over het museum en haar activiteiten. Eén van de berichten tijdens de *75 jaar vrijheid* expositie werd 8.000 maal gedeeld! Dit was een primeur.

Advertenties

Het museum adverteerde op bescheiden schaal. In het VVV blad kochten we een bladzijdegrote advertentie. Daarnaast waren we een maand lang te zien op een lichtreclame in de metro in Rotterdam-Zuid. De leuze was: 'Museum Hoeksche Waard, Waar Verleden, Heden en toekomst samenkomen.' Helaas viel deze periode net in de eerste lockdown.

Lezingen

Nog net voor de corona-lockdown hield de directeur D.J. List op 12 maart in het kader van de geplande tentoonstelling in samenwerking met de Bibliotheek HW – Historie in Bibliotheek (HIB) – in 't Hof een lezing over korsetterij met als titel 'Rebels textiel en corsetterij'. Ongeveer 25 mensen woonden deze lezing bij.

Tijdens de tentoonstelling *Speel-Goed* gaf Dirk-Jan List meerdere malen een lezing over het getoonde speelgoed. Op 22 oktober 2020 voor de Vrouwen van nu. Op 29 november 2020 volgde een duo lezing met de heer A. Visser, Meccano expert. De lezing van 7 november 2020 werd afgelast.

Museumwinkel

De museumwinkel had een ruim aanbod, variërend van boeken en cahiers tot wenskaarten en oudhollands snoep. De in eigen beheer uitgegeven publicaties verkochten goed. De derde druk van *Oorlog in de Hoeksche Waard 1940-1945* is bijna uitverkocht. *4000 Jaar Hoeksche Waard in 50 columns* liep eveneens goed. Kleine zaken, zoals de mapjes met 10 wenskaarten of een brillenkoker en zakjes oudhollands snoepgoed, vonden gretig aftrek bij het museumbezoek.

Horeca

Het museum heeft doorgaans goede inkomsten uit activiteiten zoals fotoshoots bij huwelijken, kinderfeestjes en verhuringen voor vergaderingen en bijeenkomsten. Gedurende het coronajaar werden helaas veel afspraken verzet en uiteindelijk ook afgemeld. Voor de coronalockdowns werden afgekondigd kochten de museumbezoekers koffie, thee, limonade, koeken en tosti's.

Fotobestellingen

Op de website van het museum staat de beeldbank. Bezoekers van de website van het museum kunnen tegen betaling afdrukken bestellen van de foto's in deze beeldbank. Dit is een bescheiden bron van inkomsten.

SAMENWERKING

Het Museum Hoeksche Waard had in 2020 verschillende partners / stakeholders om de samenwerking binnen de Hoeksche Waard vorm te geven. Belangrijke partners waren de Stichting Archeologie Hoeksche Waard (SAHW), de Bibliotheek Hoeksche Waard, Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) en Dok-C, het Platform voor Kunst en Cultuur Hoeksche Waard. Een belangrijk deel van de gezamenlijk georganiseerde activiteiten was speciaal bedoeld voor kinderen.

Het museum was bovendien vertegenwoordigd in verschillende overleggen. Variërend van de lokale Kartrekkersgroep tot en met de Gebiedsmarketing Hoeksche Waard. Daarnaast waren er eiland overstijgende bijeenkomsten in het kader van het themajaar 2021, *600 jaar Hoeksche Waard* met de herdenking van de Sint-Elisabethsvloed (1421).

Dok-C

De directeur had, als voorzitter van Dok-C, Platform voor Kunst en Cultuur Hoeksche Waard, het voordeel aanwezig te zijn bij Dok-C overleggen – digitaal en in levende lijve – met de gemeente HW en andere culturele organisaties. Met de Cultuurnota Hoeksche Waard in het achterhoofd wordt gewerkt aan het opstellen van concreet cultuurbeleid voor de Hoeksche Waard.

SAHW

De samenwerking met de heer J. Ras van de SAHW bleef dit jaar beperkt tot het overleg over de herinrichting van 't Hof en het verplaatsen van de Archeologiedagen naar juni 2021. Vanwege corona gingen zowel de Tour langs de boer (Hemelvaartsdag) als de Nationale Archeologiedagen niet door.

Bibliotheek

De locatie van de Bibliotheek Hoeksche Waard in Heinenoord is gehuisvest in de boerderij (hal) en het zomerhuis. De Bibliotheek huurt deze ruimten op jaarbasis. Omdat de bezoekers van de bibliotheek niet het museum bezoeken worden zij niet meegeteld bij het bezoekers aantal. Inhoudelijk werd de samenwerking vormgegeven in het project *Historie In de Bibliotheek (H.I.B.)*. Tijdens de H.I.B. bijeenkomsten ontmoetten het museum, de bibliotheek en oudheidkundige verenigingen elkaar.

De Drie Waarden

De Drie Waarden is een educatief samenwerkingsproject tussen drie vergelijkbare musea in Zuid Holland: Streekmuseum Krimpenerwaard, Museum De Koperen Knop en Museum Hoeksche Waard. Het motto van de drie instellingen is *Samen sterker*. Het doel van dit project is het ontsluiten van de digitale collecties. In de drie musea nemen de bezoekers op zuilen met een touchscreen kennis van interessante verhalen van de drie deelnemers. In de Museum Hoeksche Waard staan twee zuilen met touchscreens, één in 't Hof en één in de Herenboerderij. Beide zuilen worden geflankeerd door een banier met informatie over het project.

Dit jaar werd het project De Drie Waarden nieuw leven ingeblazen. De drie museumdirecteuren van de Krimpenerwaard, de Alblasserwaard en de Hoeksche Waard kwamen regelmatig bijeen. Zij onderzochten op welke manieren ze het project De Drie Waarden kunnen uitbreiden en hoe ze op een ander niveau kunnen gaan samenwerken. Bijvoorbeeld het maken van een gezamenlijke tentoonstelling.

Het komende jaar zullen de drie musea voor dit project overgaan van deFine, interactieve techniek naar belevenistafels van Onwijs, Multitouch Specialists. De reden hiervoor is het feit dat met Onwijs meer samenwerking mogelijk is met bijvoorbeeld de Bibliotheek en Zorgwaard.

ORGANISATIE

De organisatie van het Museum Hoeksche Waard bestaat uit het bestuur van de Stichting Museum Hoeksche Waard, de directie, twee adviescommissies en een grote groep vrijwilligers.

Bestuur

Het museumbestuur volgde de Code Cultural Governance voor goed bestuur van (culturele) organisaties. Deze code is één van de criteria waaraan een Erkend Museum moet voldoen. Dit houdt onder andere in dat het bestuur een rooster van aftreden kent en dat de bestuurssamenstelling regelmatig wisselt. Het bestuur kwam in 2020 in principe om de zes weken samen. Vanwege het strenge corona protocol is één vergadering afgezegd en heeft één digitaal plaatsgevonden.

De samenstelling van het bestuur was divers en compleet. De verschillende expertises en ervaringen van de bestuursleden vulden elkaar aan. De juridische, cultuurhistorische, bestuurlijke, bouwkundige en financiële kennis en ervaring waren gewaarborgd.

Op 31 december 2020 bestond het bestuur van de Stichting Museum Hoeksche Waard uit de volgende personen:

Dhr. drs. D.P. Hitzert, voorzitter	(01-04-2016 – 2020 – 2024)
Dhr. A.G. Brussaard, penningmeester	(11-12-2019 – 2023 – 2027)
Mw. J. Everse, secretaris	(01-02-2017 – 2021 – 2025)
Mw. drs. A.G.C. Veldhoen-Wüst	(01-12-2017 – 2021 – 2025)
Dhr. Mr. G. Schilperoord	(13-12-2017 – 2021 – 2025)
Dhr. P.J. Slavenburg	(01-06-2016 – 2020 – 2024)

Tussen haken staan de datum van de eerste benoeming, de herbenoeming en van het aftreden.

Directie

De directie was in handen van directeur drs. D.J. List.

Hij werkte vier dagen per week. Tijdens de lockdowns doorgaans twee van de vier dagen thuis.

Adviescommissies

Bestuur en directie werden bijgestaan door de Museum Advies Commissie (MAC) en de Bouw Advies Commissie (BAC).

De heer M. Ros trad in 2020 uit zowel de MAC als de BAC. De dames G. den Hartog en W. Spaan traden in dit jaar toe als lid van de MAC. De MAC bestond eind 2020 uit de dames C. Grootveld-Parrée, G. den Hartog en W. Spaan, en de heren D. van de Vrie en G. Schilder.

De BAC bestond eind 2019 uit de heren J. Slavenburg en J. 't Hooft.

Vanwege corona kwamen de MAC en BAC in 2020 niet bijeen.

Vrijwilligers

Het museum en het documentatiecentrum mochten zich verheugen over de enthousiaste inzet van ruim 150 vrijwilligers. Deze grote groep mensen was verdeeld over dertien werkgroepen, aangestuurd door een coördinator.

De vrijwilligers vormden de kracht achter het museum, omdat alleen de directeur in loondienst is. De vrijwilligers verzorgden de meest uiteenlopende werkzaamheden. Het museum was voor de lockdowns op beide locaties geopend van woensdag tot en met zondag. Tussen de twee lockdowns was alleen de Herenboerderij Oost-Leeuwenstein geopend.

De medewerkers van de Adlib groep waren verantwoordelijk voor het scannen en beschrijven van de foto's en het ontsluiten / beschrijven van de collectiestukken in het registratiesteeem Adlib museum.

Ook de administratie draaide op volle toeren, evenals de ICT.

Natuurlijk mogen de mensen die de collecties beheerden, de vrijwilligers in het documentatiecentrum en de onderhoudsgroepen van de panden en de tuin niet vergeten. Last but not least gebeurde er ook veel op het gebied van marketing en pr. Aan allen heel veel dank voor hun inzet.

De directeur informeerde de vrijwilligers maandelijks per digitale nieuwsbrief over museale zaken zoals komende tentoonstellingen, bijeenkomsten, gemaakte afspraken e.d.

Stage

Lisanne van der Sluijs, student aan de Breda University of applied sciences, liep in het museum stage. Haar onderzoeksterrein was stakeholdersmanagement. Aanvankelijk zou dit plaatsvinden voor de

geplande zomertentoonstelling. Vanwege de corona lockdown werd gekozen voor de tentoonstelling in het najaar, *Speel-Goed*. Lisanne zocht voor haar opdrachten contact met mogelijke stakeholders. Vanwege corona kon zij niet de opdrachten en activiteiten uitvoeren zoals gepland.

GEBOUWEN

Museum Hoeksche Waard is gehuisvest in twee locaties: 't Hof van Assendelft en de Herenboerderij Oost-Leeuwenstein. Bij de boerderij hoort het zogenaamde zomerhuis. De bibliotheek Hoeksche Waard huurt de deel van de boerderij en het zomerhuis. In 2020 werd bovendien tussen 't Hof en de boerderij een eigen museumdepot gebouwd.

't Hof van Assendelft

De vaste presentatie in 't Hof omvat stijlkamers en de verhalen rond het ontstaan van de Hoeksche Waard, archeologie, de Ambachtsvrouw van Heinenoord, Sara Louisa du Faget van Assendelft en haar tijd.

't Hof van Assendelft huisvest naast een deel van het museum ook het Cultuurhistorisch Documentatiecentrum. Het Cultuurhistorisch Documentatiecentrum omvat onder andere een eigen handbibliotheek. Bezoekers kunnen op afspraak in het documentatiecentrum genealogisch onderzoek doen en de beeldbank te raadplegen. De beeldbank is ook op de website van het museum te raadplegen. Van deze afbeeldingen zijn foto's te bestellen. 't Hof is tevens de plaats waar vrijwilligers foto's scanden, voorwerpen fotograferden en de collectie ontsloten in het registratieprogramma Adlib Museum.

In 2020 werd in de tuin van 't Hof een computer gestuurde bewateringsinstallatie aangelegd. Hierdoor hoeven de leden van de tuingroep niet meer met zware slangen te sjouwen. Deze verbetering kon plaatsvinden dankzij de financiële ondersteuning van de Stichting Vriendenkring van Museum Hoeksche Waard.

Herenboerderij Oost-Leeuwenstein

In de Herenboerderij kunnen de museumbezoekers het deel van de vaste presentatie over het boerenleven en de middenstand in de Hoeksche Waard bezichtigen. De voorwerpen in de vaste presentatie zijn gerangschikt rond een fictieve historische persoon. Aan de hand van de herenboer, boerin, arbeider, schoenmaker, dorpsarts, winkeljuffrouw en Suze Groeneweg krijgen de bezoekers een beeld van het dagelijkse leven in de Hoeksche Waard omstreeks 1900.

De vaste presentatie is gerangschikt rondom de zogenaamde catwalk, de centraal gelegen plaats voor de wisseltentoonstellingen. De wisseltentoonstellingen zijn gebaseerd op de eigen museumcollectie en de lokale geschiedenis, vastgelegd in de 50 vensters van de Canon Hoeksche waard.

Opslag collectie

De deelverzamelingen foto's, documenten, juwelen en textiel zijn opgeslagen in de museum panden. Het overgrote deel van de collectie is opgeslagen in externe gehuurde depotruimten. Deze collectiestukken omvatten ingelijste werken, kleine voorwerpen uit het interieur, speelgoed en miniaturen. Het grootste gedeelte hiervan staat opgeslagen in 1.000 verhuisdozen. In 2021 zal dit gedeelte van de collectie worden overgebracht naar het nieuwe — nog op te leveren — depot. Grote voorwerpen zoals meubilair en de verzameling ambachtelijk gereedschap liggen opgeslagen in een boerenschuur. Veel van deze voorwerpen vallen in de categorie MusIP 4. Dit zijn de voorwerpen die op termijn zullen worden afgestoten. Dit zijn voorwerpen die niet binnen het verzamelbeleid van het museum passen, veelvoudig zijn of in slechte staat verkeren en geen uniek voorwerp zijn. Bij het ontzamen van de collectie wordt gekeken naar relevantie voor de verzameling en de geschiedenis van het eiland, het aantal vergelijkbare voorwerpen reeds in de collectie en de kwaliteit van de objecten. De *Leidraad Afstoten Museale Objecten* - het LAMO reglement - zal leidend zijn bij het afstoten van collectiestukken.

Nieuw museumdepot

Bestuur, directie en vrijwilligers werkten hard aan het verzamelen van gelden en fondsen voor de bouw van een eigen museumdepot. Maandag 18 mei 2020 was een heugelijk dag. Wethouder H. van Wavereen sloeg de eerste paal voor het nieuwe depotgebouw. Het is belangrijk voor het behoud van de collectie dat het museum beschikt over een geklimatiseerd depot. Bestuur, directie en vrijwilligers zijn erg blij dat we dit project dankzij de sponsors konden starten.

Een deel van het depotgebouw is afgeschermd en ingericht voor de IJclub Heinenoord. Voor de wilgen die plaats moesten maken voor het depot zijn nieuwe wilgen geplant. De bouw van het depot liep enige vertraging op. De vrijwilligers waren verantwoordelijk voor het potdekselen van de wanden aan de buitenzijde en het plaatsen van de binnenwanden.

In 2021 zullen de zonnepanelen worden geplaatst en aangesloten. Ook zal dan de vloerverwarming in gebruik worden genomen.

Groot onderhoud

Voor het groot onderhoud van zowel 't Hof als de Herenboerderij zijn meerjarenplannen met begroting opgesteld. Het museum heeft voor het uitvoeren van deze plannen subsidie ontvangen van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Een van de zaken die grondig wordt aangepakt is het schilderwerk.

COLOFON

Museum Hoeksche Waard

Statutair gevestigd als Stichting Museum Hoeksche Waard.

Bezoekadressen

't Hof van Assendelft (Museum en Cultuurhistorisch Documentatiecentrum)

Hofweg 13

3274 BK Heinoord

Herenboerderij Oost-Leeuwenstein (Museum en De Bibliotheek Heinoord)

Dorpsstraat 13

3274 BB Heinoord

Postadres

Museum Hoeksche Waard

Hofweg 13

3274 BK Heinoord

0168 - 60 15 35

Online

info@museumhw.nl

www.museumhw.nl

facebook.com/museumhw.nl

twitter.com/museumHW

instagram.com/@museumhoekschewaard